

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد اردبیل

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M A)

رشته حقوق گرایش : حقوق خصوصی

عنوان

بررسی تطبیقی آثار حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران و آمریکا

استاد راهنما:

دکتر فاطمه آناهید

استاد مشاور:

دکتر مظفر باشکوه

نگارنده:

زینب شکری مهماندوست علیا

تاریخ دفاع:

۱۳۹۹/۰۵/۱۳

سال تحصیلی :

۱۳۹۸-۹۹

چکیده

در نظام حقوقی ایران، موضوع تغییر جنسیت با توجه به فتوای حضرت امام (ره)، هنوز نتوانسته حمایت های قانونی را برای خود مهیا سازد اما در قوانین کشور آمریکا اشخاص تغییر جنس یافته کاملاً تحت حمایت قانونگذار قرار دارند. بنابراین مسئله قابل بررسی این است که تغییر جنسیت به لحاظ قانونی چه آثاری را با خود به همراه داد؟ بر همین اساس هدف از تحقیق حاضر بررسی تطبیقی آثار حقوقی جنسیت در حقوق ایران و آمریکا است و با استفاده از روش توصیفی تحلیلی و بهره گیری از منابع کتابخانه ای، به بررسی و تبیین هدف پرداخته شده است. با توجه به مطالعات انجام شده نتیجه حاکی از آن است که از نظر قوانین ایران در صورتی که شخص تغییر جنسیت یافته شرایط را نداشته باشد، اجرای قانون برای او ممکن نخواهد بود در واقع در حقوق ایران قانونگذار صرفاً شرایط و ویژگی تغییر جنس یافته را با قانون اصلی مطابقت می دهد ولی در حقوق آمریکا بر حسب شرایط، قانون بر وضعیت شخص تغییر جنسیت یافته حاکم است. و در صورت صدور حکم محکمه مبتنی بر تغییر جنسیت شخص، و با اعلام آن توسط متقاضی به وزارت تامین اجتماعی آمریکا، کلیه نهادها و سازمانهای دولتی و غیر دولتی که با مشخصات نامبرده در ارتباط می باشند تغییر وضعیت نامبرده را با مشخصات جدید انجام داده و مدارک را برای نامبرده ارسال می نمایند بدون آنکه نامبرده دغدغه ای در این زمینه داشته باشد در صورتی که در قوانین ایران چنین وضعیتی مشاهده نمی شود که این امر از موارد اختلاف بین دو نظام حقوقی می باشد اما از جهت وجوه اشتراک، مراجعه به محکمه و صدور حکم دادگاه مبتنی بر تغییر جنسیت متقاضی، در نظام حقوقی ایران و آمریکا از جمله وجوه مشترک محسوب می گردد.

واژگان کلیدی: تغییر جنسیت، تراجنسی، مهریه، نفقه، نکاح، حقوق آمریکا

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	بیان مسئله
۶	ضرورت و اهمیت تحقیق
۷	پیشینه تحقیق
۱۲	اهداف تحقیق
۱۳	سوالات تحقیق
۱۳	روش تحقیق
۱۳	ساماندهی تحقیق

فصل اول : کلیات تحقیق

(مفاهیم ، مبانی و تاریخچه)

۱۵	۱-۱- تغییر جنسیت و مفاهیم مربوط
۱۵	۱-۱-۱- مفهوم تغییر
۱۵	۱-۱-۲- مفهوم جنس
۱۶	۱-۱-۳- مفهوم تغییر جنسیت از دیدگاه پزشکی و روانپزشکی
۱۹	۱-۱-۴- تغییر در جنس
۱۹	۱-۱-۵- ناراضیان جنسی

- ۱-۱-۶- هویت ۲۰
- ۱-۱-۷- هویت جنسی ۲۰
- ۱-۱-۸- گرایش جنسی ۲۰
- ۱-۱-۹- سوگیری جنسی ۲۰
- ۱-۲- مابانی آثار تغییر جنسیت ۲۰
- ۱-۲-۱- تغییر جنسیت و اثر اجتماعی ۲۱
- ۱-۲-۳- مخالفان تغییر جنسیت ۲۷
- ۱-۲-۳-۱- آسیب به بدن ۲۷
- ۱-۲-۳-۲- دخالت در نظم آفرینش ۲۸
- ۱-۲-۳-۳- برهم زنده نظم عمومی ۳۰
- ۱-۲-۴- موافقان تغییر جنسیت ۳۰
- ۱-۲-۴-۱- اصل حلیت ۳۱
- ۱-۲-۴-۲- تمسک به قاعده الناس مسلطون علی انفسهم ۳۱
- ۱-۲-۴-۳- قاعده اضطرار ۳۳
- ۱-۳- تاریخچه تحقیق ۳۳

فصل دوم :

آثار حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران

- ۱-۲- تغییر جنسیت و حقوق تراجنسی ۳۹

- ۲-۱-۱- حقوق اکتسابی ۳۹
- ۲-۱-۲- تغییر جنسیت و حق ازدواج ۴۰
- ۲-۱-۳- تغییر جنسیت و سهم الارث ۴۲
- ۲-۱-۳-۱- ارث بردن فرد تغییر جنسیت داده از والدین خودش ۴۲
- ۲-۱-۳-۲- ارث بردن والدین تغییر جنسیت داده از فرزند خویش ۴۳
- ۲-۲- اثر تغییر جنسیت بر نکاح و ابعاد مختلف آن ۴۷
- ۲-۲-۱- تغییر جنسیت زوج ۴۸
- ۲-۲-۲- تغییر جنسیت زوجه ۴۸
- ۲-۲-۳- اثر تغییر جنسیت بر مهریه ۴۸
- ۲-۲-۳-۱- تغییر جنسیت قبل از وقوعه ۴۹
- ۲-۲-۳-۲- تغییر جنسیت بعد از وقوعه (نزدیکی) ۴۹
- ۲-۲-۳-۳- تغییر جنسیت و مهریه در عقد موقت (متعّه) ۵۰
- ۲-۲-۴- اثر تغییر جنسیت بر نفقه ۵۱
- ۲-۲-۴-۱- اثر تغییر جنسیت بر نفقه نکاح دائم ۵۱
- ۲-۲-۴-۲- اثر تغییر جنسیت در نکاح موقت ۵۱
- ۲-۲-۴-۳- اثر تغییر جنسیت بر تکلیف نفقه پدر ۵۲
- ۲-۲-۴-۳- اثر تغییر جنسیت مادر و نفقه فرزندان ۵۳
- ۲-۳- تغییر جنسیت و دعاوی مربوط به نکاح ۵۳
- ۲-۳-۱- تاثیر تغییر جنسیت بر دعاوی خسارت ازدواج ۵۳

- ۲-۴- اثر تغییر جنسیت بر روابط نسبی ۵۵
- ۲-۵- وضعیت های مختلف اثر تغییر جنسیت بر وقوع جرم و اجرای مجازات ۵۶
- ۲-۵-۱- وقوع جرم قبل از تغییر جنسیت به مرد ۵۶
- ۲-۵-۲- وقوع جرم قبل از تغییر جنسیت به مرد و حکم به مجازات بعد از
تغییر جنسیت به مرد ۵۶
- ۲-۵-۳- جانی واقع شدن زن قبل از تغییر جنسیت به مرد ۵۷
- ۲-۵-۴- مجنی علیه واقع شدن زن قبل از تغییر جنسیت به مرد ۵۷
- ۲-۵-۵- وقوع جرم بعد از تغییر جنسیت به مرد ۵۸
- ۲-۵-۶- تغییر جنسیت از مرد به زن ۵۹
- ۲-۵-۷- وقوع جرم قبل از تغییر جنسیت به زن ۶۰
- ۲-۵-۸- وقوع جرم قبل از تغییر جنسیت به زن و حکم به مجازات
بعد از تغییر جنسیت به زن ۶۰
- ۲-۵-۹- وقوع جرم بعد از تغییر جنسیت به زن ۶۱
- ۲-۶- پیامد تغییر جنسیت در جرایم مستوجب حد ۶۱
- ۲-۷- پیامد تغییر جنسیت در جرایم مستوجب قصاص ۶۳
- ۲-۸- اثر تغییر جنسیت در دیه ۶۴

فصل سوم :

آثار حقوقی تغییر جنسیت از دیدگاه حقوق آمریکا

- ۳-۱- تغییر جنسیت در آمریکا ۶۹

۷۶	۲-۳- حمایت قانون پس از تغییر جنسیت
۷۸	۳-۳- حمایت قانون کار پس از تغییر جنسیت
۸۱	۴-۳- حمایت وزارت مسکن و شهرسازی پس از تغییر جنسیت
۸۲	۵-۳- حمایت وزارت آموزش و پرورش پس از تغییر جنسیت
۸۴	۶-۳- حمایت قانون از تغییر نام اشخاص تغییر جنسیت یافته
۸۶	۷-۳- تغییر جنسیت و ازدواج
۸۷	۸-۳- تغییر جنسیت و پوشش بیمه ای
۹۰	نتیجه
۹۴	پیشنهادات تحقیق
۹۵	منابع و ماخذ

تغییر جنسیت عملی است که فرد با انجام آن، از جنس مادزادی خود تبدیل به جنس دیگر می شود، این تبدیل شدن می تواند تبعات متفاوتی را برای شخص به لحاظ اجتماعی و حقوقی ایجاد نماید در بحث تغییرات حقوقی، شخصی که تغییر جنسیت یافته است، با توجه به هویت جنسی جدید، مشمول برخی از قوانینی خواهد شد که تا قبل از انجام عمل، آن قوانین شامل او نبوده و ارتباطی با جنسیت قبلی او نداشته است. بنابراین تغییر جنسیت را نمی توان صرفاً یک تغییر فیزیکی و جسمانی در نظر گرفت بلکه این تغییر آثار و تبعات حقوقی مختلفی را برای او ایجاد خواهد نمود.

در نظام حقوقی ایران جدای از بحث فقهی تغییر جنسیت، اثر قواعد فقهی حاکم بر این تغییر نیز بسیار حایز اهمیت است از جمله مصادیق این امر می توان به انحلال نکاح در زمانی که یکی از زوجین تغییر جنسیت می دهد، بالطبع نکاح باطل است زیرا این تغییر در هر صورتی که انجام پذیرد زوجین هم جنس محسوب می گردند.

در قوانین آمریکا نیز موضوع تغییر جنسیت مورد توجه قرار گرفته و البته با سابقه ای طولانی تر از ایران، زیرا اولین اعمال جراحی تغییر جنسیت در آمریکا صورت پذیرفته است. با این وصف امروز قوانین آمریکا از اشخاصی که تغییر جنسیت داده اند از همه جهات مورد حمایت قانون قرار می گیرند

در تحقیق حاضر که با استفاده از روش توصیفی تحلیلی موضوع را مورد بحث و بررسی قرار داده است تلاش بر آن است تا میزان توجه نظام حقوقی دو کشور را نسبت به تبعات تغییر جنسیت را مورد بحث و بررسی قرار گیرد تا با توجه به سوابق بیشتر نظام

حقوقی آمریکا در مواجهه با موضوع تراجنسی نسبت به حقوق ایران، بتوان از ماحصل آن برای قوانین ایران نیز پیشنهاداتی ارائه شود لذا جهت تکمیل بحث اهداف و سؤالاتی برای تحقیق در نظر گرفته شده است.

بیان مسئله

انسان به عنوان اشرف مخلوقات، ویژگی های خاص خود را به همراه دارد، تفکیک انسانها به زن و مرد، امری است که از سوی پروردگار عالم، به وقوع پیوسته، و در آن حکمت ها و فلسفه های فراوانی نهفته است، که امروز با توجه به پیشرفت تکنولوژی و افزایش آگاهی عمومی، صرفاً به برخی از این اهداف خلقت پی برده ایم. اینکه برخی از انسانها مذکر هستند و برخی دیگر مونث، موجب شده تا به همین طریق بشر امروزی در تدوین قوانین زندگی، نیز به این تفکیک طبیعت احترام گذاشته، در وضع قوانین نیز موضوع جنسیت را مورد توجه قرار دهد

بنابراین ملاحظه می گردد که در قوانین کیفری، نحوه مجازات زنان با مردان در پاره ای مواقع کاملاً متفاوت است، و حتی در اجرای مجازات نیز زنان به جهت برخی ویژگی ها، اجرای مجازات می تواند تا دو سال به تاخیر بیفتد، (گودرزی، ۱۳۹۰، ص ۶۳)

در قوانین مدنی نیز، در قواعد حاکم بر ارث، و سن بلوغ، نیز می توان تمایز بین زن و مرد را کاملاً ملاحظه نمود. اما در این بین اشخاصی هستند، که به جهت برخی ویژگی های خاص و نادر، علیرغم آنکه به لحاظ شکلی زن یا مرد می باشند، اما به لحاظ برخی خصوصیات، ویژگی غالب آنها بر خلاف جنسیت فعلی آنها می باشد، و این امر موجب شده تا آنها با مشکلات فراوانی مواجه گردند. (رحیمی، ۱۳۹۲، ص ۲۳)

بر این اساس با پیشرفت علم پزشکی، موضوع تغییر جنسیت، و تبدیل برخی اشخاص با مشخصات مونث به مذکر و بالعکس امکان پذیر گردید. اما انجام تغییر جنسیت، صرفاً یک عمل پزشکی نبود، بلکه تبعات و آثار آن در قبال امور حقوقی از بحث

فراتری برخوردار است، به عنوان مثال مردی که تا قبل از عمل تغییر جنسیت، به لحاظ استحقاق ارث نسبت به سایر خواهران خویش از سهم بیشتری برخوردار بوده، با یک عمل جراحی پزشکی، از سهم اضافی محروم می‌گردد و برعکس.

اما بحث تغییر جنسیت را علیرغم تطبیق بودن آن در تحقیق حاضر، ابتدا باید به لحاظ فقهی مورد بحث و بررسی قرار داد و سپس نگاه قانونگذار را نسبت به آن مورد کنکاش و مطالعه و در نهایت وارد ماهیت تطبیقی آن شد. اما قبل از ورود به بررسی نظر فقها در این زمینه لازم است یادآوری شود که تغییر جنسیت اصولاً به لحاظ پزشکی نوعی اختلال در هویت جنسی شخص است، به نحوی که در صورت عدم درمان، می‌تواند به برخی اتفاقات ناگوار همچون خودکشی فرد منجر گردد. برخی از محققان معتقدند که اختلال در هویت جنسی در واقع از عنصر مهم تشکیل‌گرفته است عنصر اول، همانند سازی قوی و مستمر با جنس مقابل است و عنصر دوم عدم قبول و همچنین ناراحتی درونی فرد از نقش جنسیتی خود است. (ناصحی، ۱۳۸۳، ص ۵۱)

در واقع اشخاص دارای اختلال هویت جنسیتی، هر چند که به لحاظ ظاهر اعضای تناسلی، مرد یا زن می‌باشند، اما این موضوع نمی‌تواند بیانگر تمامی ماهیتی آنها به لحاظ زن یا مرد بودن باشد. بنابراین، این دوگانگی بین احساس و جسم ظاهری موجب می‌شود تا آنها با مشکلات روحی و روانی فراوانی مواجه گردند.

بحث تغییر جنسیت در فقه اسلامی نیز مورد توجه قرار گرفته و برخی از علما نسبت به آن اظهار نظرهای فراوانی نموده‌اند و در بین علمای فقه شیعه، حضرت امام خمینی (ره) را باید یکی از علمایی دانست که اولین فتوا پیرامون شخصی که ایشان مراجعه

و نظر اسلام را پیرامون تغییر جنسیت خواستار گردیده بودند چنین بیان داشته اند: «بسمه تعالی، تغییر جنسیت با تجویز طیب مورد اعتماد اشکال شرعی ندارد، انشاء الله تعالی، در امان بوده باشید و کسانی که شما ذکر کردید امید است مراعات حال شما را بکنند.» (رئوفی، ۱۳۹۳، ص ۱۵۶) از دیگر علمای شیعه که در خصوص تغییر جنسیت اظهار نظر نموده اند می توان به آیت الله علی مشکینی اشاره نمود که چنین بیان داشته اند: «عنوان تغییر جنسیت در مفهوم لغوی آن روشن و آشکار است و غرض از آن بیان حکم شرعی مردی است که تغییر کرده و به زن تبدیل شده است و نیز بیان حکم شرعی زنی است که به مرد تبدیل شده است» (مشکینی، ۱۳۸۹، ص ۶۳)

از دیدگاه حقوقی تغییر جنسیت را می توان از ابعاد مختلف مورد بحث و بررسی قرار داد می توان به تغییر جنسیت از دیدگاه حقوق اجتماعی نگریست در این دیدگاه با وقوع تغییر جنسیت، برخی فرد از برخی حقوق اجتماعی محروم یا محدود و نسبت به برخی حقوق اجتماعی دیگر صاحب حق می گردد به عنوان نمونه، اگر شخص قبل از تغییر جنسیت مذکر بوده است، به لحاظ قانونی مجوز برخی از فعالیت ها را داشته است همچون نامزد ریاست جمهوری شدن، در صورتی که با تغییر جنسیت، و تبدیل به جنس مونث از این حق محروم می گردند. از دیگر ابعاد حقوقی تغییر جنسیت می توان به حقوق آنها در محاکم به لحاظ شهادت، نکاح، ارث، قصاص و دیه اشاره نمود. که به هر حال می تواند اثرات مهمی در وضعیت زندگی این اشخاص داشته باشد.

موضوع تغییر جنسیت را از ابتدا باید از کشورهای غربی جستجو نمود که از جمله آنها می توان به کشور آمریکا نیز اشاره نمود در سال ۱۹۵۲ اولین تغییر جنسیت در آمریکا

اتفاق افتاد و رسانه های آمریکا آن را به عنوان یک موضوع اجتماعی مهم از آن یاد نمودند (استیفان، ۲۰۰۲) در سال ۱۹۷۶ نیز با طرح دعوی (ام. تی. علی وی. جی) در ایالت نیوجرسی، موضوع حمایت مالی شوهر از زن، استناد شوهر به اینکه همسر او، قبل از ازدواج مرد بوده و تغییر جنسیت داده است ادعای زوجه را مورد نقد قرار داده و آن را رد کرد که قاضی مربوطه، وضعیت حال زوجه و ازدواج زوج با او را با شرایط جدید به عنوان دلیل محکم برای حمایت مرد از زن دانست و رای به نفع زوجه صادر نمود. (بتی، ۲۰۰۴)

لذا با توجه به موارد مطروحه مسئله ای که طرح می گردد این است که ماهیت تغییر جنسیت، تا چه میزان می تواند در ابعاد مختلف حقوقی موثر واقع گردد، و دیدگاه حقوق ایران و آمریکا در این خصوص کدام است؟

ضرورت و اهمیت تحقیق

تغییر جنسیت با توجه به گسترش رسانه ها و اخبار جمعی، دیگر به عنوان یک موضوع پزشکی و شخصی پنهان محسوب نمی شود، و امروزه با توجه به پیشرفت علم پزشکی، اعمال جراحی تغییر جنسیت با توجه به فتاوی معتبر فقهای شیعه به امری بدیهی تبدیل گردیده است. اما آثار و تبعات تغییر جنسیت از جمله مباحث مهمی است که بحث و بررسی آن ضروری به نظر می رسد از جهتی با بررسی ابعاد مختلف این موضوع می توان مشکلات و موانعی که در پیش روی اشخاص تغییر جنسیت یافته بوجود می آید را مورد کنکاش و مطالعه قرار داده و راه حل های مناسب ارائه گردد

از آن گذشته با تطبیق آثار و تبعات آن با نظام های حقوقی دیگر همچون نظام آمریکا که سابقه دیرینه ای نسبت به کشور ما در خصوص تغییر جنسیت دارد می توان از

تجربیات نظام حقوقی حاکم بر این گونه اشخاص در آمریکا نیز بهره مند گردید.

پیشینه تحقیق

جلال زاده، (۱۳۹۸)، در تحقیقی با عنوان مشروعیت تغییر جنسیت در نظام های حقوقی ایران، مالزی و هلند، بیان می دارد: یکی از چالش برانگیزترین پدیده های اجتماعی در جهان امروز تراجنسیتی یا دگرجنس گرایی می باشد. در حالی که بسیاری از مردم این پدیده را انحراف قلمداد می کنند، بسیاری از پزشکان آن را یک بیماری می دانند که باید درمان شود. برای درمان این بیماری راهکارهای متعددی پیشنهاد شده است که مهمترین آنها، تغییر جنسیت از طریق جراحی است. مشروعیت تغییر جنسیت در فقه شیعه، برمی گردد به فتوای حضرت امام خمینی (س) زیرا ایشان در کتاب تحریرالوسیله مسائل مربوط به این اشخاص را ذیل عنوان مسائل مستحدثه مورد بررسی و تدقیق قرار داده اند که در زمره مسائل جدید فقه شیعه قرار گرفته است. مجوز تغییر جنسیت از سوی پزشکی قانونی در جمهوری اسلامی ایران برای اولین بار به استناد فتوای امام خمینی (ره) صادر شد؛ این شخص قبل از عمل فریدون نام داشت. امکان انجام جراحی های تغییر جنسیت در مالزی از اوایل دهه ۱۹۸۰ بود. اما به دلیل صدور فتوا در سال ۱۹۸۳ از سوی شورای ملی، انجام این اعمال جراحی برای تراجنسه های مسلمان در مالزی ممنوع شد، که این فتوا باعث شد اعمال جراحی تغییر جنسیت به طور کلی در مالزی متوقف شد. در هلند قانون مدنی حاکی از آن است که امکان تغییر جنسیت در شناسنامه افراد با مجوز دادگاه وجود دارد، اما تنها پس از آن که فرد از طریق جراحی یا درمان، تغییر جنسیت را انجام داده باشد. البته پس از تغییر جنسیت، فرد باید عقیم شود. تحقیق پیش رو با استفاده از روش توصیفی -

تحلیلی بر آن است که با مطالعه و بررسی نظام حقوقی سه کشور ایران، مالزی و هلند در خصوص مشروعیت تغییر جنسیت به تبیین شباهت‌ها و تفاوت‌های موجود پردازد

مهدوی درونکلا، (۱۳۹۶)، در تحقیقی با عنوان بررسی تطبیقی تغییر جنسیت و آثار حقوقی آن در حقوق ایران، فرانسه و انگلستان، بیان می‌دارد در این پایان‌نامه موضوع مورد بحث تغییر جنسیت می‌باشد. البته تغییر جنسیت دو جنسی‌ها یا افرادی که تحت عنوان هرما فرودیت شناخته می‌شوند از قدیم الایام کم و بیش وجود داشته است، بحث این قبیل افراد چیز جدیدی محسوب نمی‌شود و تقریباً همه صاحب نظران در مورد جواز تغییر جنسیت یا به عبارتی تعیین جنسیت آنان اتفاق نظر دارند و می‌گویند تغییر جنسیت برای آنها مشکلی ندارد. زیرا آنان یک بیماری محرز و قطعی جسمی دارند و لذا می‌توانند تغییر جنسیت بدهند و به یکی از دو جنس (مرد یا زن) تبدیل شوند. لیکن تغییر جنسیت یک فردی که تحت عنوان ترنسکشوال یا (دگر جنسیت جوی) شناخته می‌شود، یعنی یک فردی که از نظر ظاهر و کارکرد بدن هیچ نوع مشکلی ندارد، اما از نظر روح و روان خود را متعلق به جنس مقابل می‌داند یک چیز جدید و بدیع به شمار می‌رود. برخی از فقهای دینی و برخی از علمای حقوق با این نوع تغییر جنسیت موافق نیستند و برخی نیز نظر موافق دارند. از جمله فقهای شیعه در راس آنان مرحوم حضرت امام خمینی با تغییر جنسیت ترانسکشوال‌ها موافق هستند. سوالی که در اینجا قابل مطرح می‌باشد این است که آیا تغییر جنسیت افراد دگر جنسیت جوی عملاً امکان‌پذیر می‌باشد یا خیر؟ یا آن که در قوانین موضوعه ماده یا موادی که صریحاً متعرض موضوع شده باشد وجود ندارد و با توجه به فقدان نص صریح در قرآن و روایات آیا می‌توان بر مبنای اصول و قواعد فقهی و

حقوقی تغییر جنسیت را امری مجاز و مشروع دانست؟ در مورد مشروع یا ممنوع بودن تغییر جنسیت دیدگاه های بعضاً متفاوتی ابراز شده که در این تحقیق سعی شده به ارائه آنها پرداخته شود و اقوال مختلف پیرامون آن را بیان نماید و پس از اثبات مشروع و مجاز بودن تغییر جنسیت آثار فقهی و حقوقی آن را تبیین نماید و نتایج حاصله را نیز در حد امکان با حقوق کشورهای انگلستان و فرانسه مورد مقایسه تطبیقی قرار دهد. به همین لحاظ پس از ذکر مقدمه به آثار فقهی و حقوقی موضوع پرداخته شده است و آثاری همچون وضعیت نکاح سابق، نفقه زوجه، مهریه، ولایت و حضانت کودکان، نسب، عده، ارث و حجاب و غیره مورد بحث واقع شده و در پایان نتیجه گیری به عمل آمده است.

همیشه بهار، (۱۳۹۵)، در تحقیقی با عنوان تاثیر تغییر جنسیت بر بقای نکاح از منظر فقه و حقوق ایران، بیان می دارد، یکی از مباحث نوپیدای فقهی و حقوقی، مسئله تغییر جنسیت است که امروزه به مدد جراحی های مدرن و پیشرفته صورت می گیرد که در نتیجه آن، جنسیت فرد از مرد به زن یا برعکس، تغییر می یابد. این امر، زمینه ساز مسائل و پرسش های فراوان فقهی و حقوقی است؛ از جمله این مسائل، سرنوشت ازدواج فرد، پس از تغییر جنسیت است. اگر شوهر به تنهایی تغییر جنسیت دهد و یا زن به تنهایی اقدام به این امر نماید و یا حتی هم زن و هم شوهر به صورت همزمان و یا غیر همزمان اقدام به تغییر جنسیت نمایند، وضعیت ازدواج در هاله ای از ابهام قرار می گیرد. در این نوشتار، تأثیر تغییر جنسیت بر ازدواج با امعان به نظر فقهای شیعه و حقوقدانان مورد بررسی قرار گرفته است

صیادی، (۱۳۹۲)، در تحقیقی با عنوان تغییر جنسیت و آثار آن در حقوق قراردادی، بیان می‌دارد یکی از عوامل مهم که در تمتع یا عدم تمتع شخص از بعضی از حقوق موثر است، جنسیت است. بنابراین، اگر شخصی اقدام به تغییر جنسیت کند لازم است بررسی شود که این موضوع چه اثری بر حقوق او خواهد گذاشت. به طور کلی حقوق چنین شخصی ممکن است، حقوق قراردادی و یا غیر قراردادی باشد. در مورد اثر تغییر جنسیت بر حقوق قراردادی باید دید تغییر جنسیت چه اثری بر قرارداد خواهد گذاشت. برای بررسی اثر تغییر جنسیت بر قرارداد به نقش جنسیت در قرار داد توجه شود؛ اگر نوع جنسیت در انعقاد قرارداد نقش اساسی داشته باشد با تغییر جنسیت کشف می‌شود که قرارداد از ابتدا باطل است، ولی اگر جنسیت نقش شرطی و فرعی ایفا کند، قرارداد باقی و حقوق ناشی از آن نیز محفوظ است و طرف دیگر می‌تواند آن را فسخ کند. از منظر فقهی در مورد اصل تغییر جنسیت، می‌توان گفت که نظریه مشروعیت مشروط قابل پذیرش تر است. تغییر جنسیت نسبت به حقوق مکتسب غیر قراردادی، که شخص بر مبنای جنسیت سابق کرده، مشروط بر اینکه جنسیت سابق در بقای آن نقش اساسی نداشته باشد، اثری ندارد. علاوه بر این، شخص از حقوق مربوط به جنسیت جدید متمتع است و می‌تواند آن را استیفا کند در نکاح گاه حکم بر بطلان، گاهی فسخ و گاهی صحت قرارداد داده می‌شود. در قرارداد اجاره آنجا که جنسیت خواه با تصریح و خواه بدون تصریح، مد نظر است قرارداد قابل فسخ است. در صلح در صورت اشتباه در جنسیت و یا خلاف شرط صفت در آمدن جنسیت، می‌توان عقد صلح را باطل دانست. در مورد قرارداد استخدام با جنسیت خاص تغییر جنسیت در صورت زوال منفعت می‌تواند به طرف مقابل حق فسخ قرارداد را

بدهد. در هبه فرد در صورت نیاز می تواند با تکیه بر جواز عقد آن را بر هم زند. اما وقتی مال از بین رفته باشد، به نظر می رسد با توجه به جایز بودن عقد هبه و عدم تاثیر جنسیت و شخصیت، فرد حق رجوع به مثل یا قیمت را ندارد. از جمله موارد دیگری که مورد بررسی قرار گرفته است، اسناد و ثبت قرارداد، تابعیت، تغییر نام و در آخر رویه اروپایی می باشد. در این پژوهش، تغییر جنسیت، انواع آن و بررسی فقهی آن و آثار حقوقی تغییر جنسیت بر قراردادهایی از جمله نکاح، صلح، اجاره و استخدام مورد بررسی تفصیلی قرار گرفته است تا مشاهده شود که تغییر جنسیت می تواند باعث چه تغییراتی در آنها شود و چه پیامدهایی را به دنبال دارد.

باقری، (۱۳۹۱)، در تحقیقی با عنوان بررسی تغییر جنسیت و آثار آن در استیفای حقوق مدنی، بیان می دارد، در این پایان نامه پس از بررسی کلیات تحقیق به موضوع شناسی عنوان تغییر جنسیت پرداخته میشود و نکاتی نیز در باب ملاکات تعیین جنسیت مونث و مذکر از دیدگاه فقه بیان میشود در ادامه به بررسی احکام و آثاری که تغییر جنسیت در امور شرعی و مدنی فرد و نحوه استیفاء آن دارد پرداخته و از دیدگاه فقه و حقوق مورد بررسی واقع میگردد. به طور کلی میتوان گفت که در باب شرعی جنسیت فعلی فرد ملاک تعلق تکالیف است در مورد عقود و تعهدات سابق فرد هم باید گفت تغییر جنسیت سبب فسخ یا بطلان هیچ قرارداد یا اسقاط هیچ تعهدی نمیگردد و فرد در هر حال ملزم به انجام تعهدات خود میباشد مگر در قراردادهایی که جنسیت در آن شرط اصلی باشد که با تغییر جنسیت نتیجه مطلوب حاصل نمیگردد.

قنبری قمی، (۱۳۸۴)، در تحقیقی با عنوان مطالعه تطبیقی آثار تغییر جنسیت در حقوق ایران و آمریکا از دیدگاه پزشکی قانونی، بیان می‌دارد هدف پژوهش مطالعه ی آثار مترتب بر تغییر جنسیت در قلمرو حقوق ایران و آمریکا و نیز تعیین فراوانی موارد درخواست موصوف در کشورهای مزبور طی سالهای اخیر می‌باشد که به مراکز پزشکی قانونی و کلینیک های تخصصی مراجعه نموده اند. روش پژوهش کتابخانه ای می‌باشد. ابزار اندازه گیری در قالب جدول، فراوانی و درصد. طرح پژوهش در تغییر جنسیت از جنس مذکر به مؤنث یا بالعکس به صورت ظاهری، فرد باطناً تغییر نمی‌کند؛ این افراد از نظر جنسی دارای مشکل خاصی نبوده اما از نظر روانی علاقه و افری به تبدیل شدن به جنس مقابل خود دارند. نتیجه کلی: طبق استفتائات به عمل آمده از مراجع عظام افراد ترانس سکسوال د راموری چون شهادت، حدود، قصاص، دیات، مهریه و قضاوت تابع جنسیت واقعی شان می‌باشند اما از حیث احکام و تکالیف شرعی جنسیت ظاهری آنها معیار تلقی می‌گردد. تغییر جنسیت در صورتی که با رعایت تمام استانداردهای روز پزشکی برحسب تشخیص پزشک متخصص انجام شود، با قواعد و اصول حقوقی منطبق بوده و با نظم عمومی و اخلاق حسنه مغایر نمی‌باشد.

اهداف تحقیق

هدف اصلی

بررسی تطبیقی آثار حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران و آمریکا.

هدف فرعی

بررسی آثار تغییر جنسیت از دیدگاه فقه و حقوق ایران و آثار ناشی از آن.

بررسی آثار تغییر جنسیت بر حقوق اشخاص در نظام حقوقی آمریکا.

سوالات تحقیق

سوال اصلی

دیدگاه نظام حقوقی ایران و آمریکا بر آثار حقوقی تغییر جنسیت کدام است؟

سوال فرعی

۱- فقها و حقوقدانان پیرامون تغییر جنسیت و آثار آن از چه دیدگاهی برخوردارند؟

۲- نظام حقوقی آمریکا با انجام تغییر جنسیت، چه آثاری به لحاظ حقوقی بر

شخص مترتب می نمایند؟

روش تحقیق

با استفاد از روش توصیفی - تحلیلی و مطالعات کتابخانه ای و همچنین فیش

برداری از مطالب مهم، نسبت به تنظیم فصول اقدام خواهد شد

ساماندهی تحقیق

تحقیق حاضر با استفاده از یک مقدمه و سه فصل موضوع را تحت بررسی قرار داده

است. در فصل اول به کلیات پرداخته شده که در آن مفاهیم، مبانی و تاریخچه مورد اهتمام

قرار گرفته است. در فصل دوم به آثار حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران اختصاص یافته

و ابعاد مختلف آن مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل سوم به آثار حقوقی تغییر

جنسیت در حقوق آمریکا اختصاص و مباحث مختلف در آن مورد توجه قرار گرفته است

در نهایت نتیجه و منابع ارائه گردید.